

dle prvního případu proto, poněvadž došlo k soudnímu výroku o útratách a to v platebním směnečném příkaze ze dne 20. ledna 1923, který uložil žalované straně mimo jiné také povinnost k náhradě útrat směnečného platebního příkazu mimo rozsudečné, jež mělo být zvlášť vyměřeno. Tento výrok soudu tvořil pro úřad poplatkový neposunutelnou základnu i pro placení rozsudečného. Pouhá okolnost, že byly proti směnečnému platebnímu příkazu, obsahujícímu výrok o útratách, podány námitky, neopravňovala k tomu, aby se žalobkyni předepsala byť i polovina poplatku. (Viz k tomu poznámky čís. 3 a 5 k §u 20 cit. n. v díle »Kolky a poplatky v čsl. republice« ve sv. XI. B kom. zákonů čsl. republiky, nákladem Kompasů). Na tomto skutkovém a právním stavu nenastala změna podáním žalobkyně ze dne 27. dubna 1923 v rozepři Cw 7/23, v němž prohlásila, že bere — arci! za souhlasu žalované — svou směnečnou žalobu zpět, aniž se však vzdala žalobního nároku. Toto prohlášení bylo sice k soudu přijato, avšak tím nebyl ještě nikterak odklizen směnečný platební příkaz, ukládající žalované straně povinnost k náhradě útrat, čítajíc v ně i rozsudečné. Povinnost platit poplatek z rozhodnutí (pol. 6 A c sazebníku), není dotčena tím, že bylo zrušeno neb platnosti zbaveno (viz k tomu poznámku č. 5 v sazebníku pod pol. 6 A c). Lze tedy mluvit toliko o povinnosti zvláštního dluhu strany žalované, na které mohla nastati změna jen zvláštní úmluvou. Vyložiti a odůvodniti změnu tuto neboli přesun povinnosti se žalované strany na žalobkyni onou částí mimosoudního narovnání, kde strany prohlašují, že dosavadní útraty sporné exekuce se vzájemně zrušují, jest počinem marným, neboť v té době (návrh ze dne 30. března 1923) ba ani v době zpětvzetí žaloby (27. dubna 1923) nebyl poplatek z platebního příkazu (10. května 1923) ještě vyměřen, takže tehdy ještě nevznikl a nepatřil k útratám dosavad vzniklým ani té ani oné strany, z nichž si také žádná v příčině případné náhrady druhou stranou výhrady neučinila. Nedostatek této výhrady jde v tomto případě na újmu žalované, výrokem soudu k náhradě povinné, uzavírala-li smír jen v tom předpokladu, že útraty poplatku jsou na vrub žalobkyně. Z okolnosti, že se poplatek ze směnečného platebního příkazu do 2000 Kč jako poplatek pevný nalepí již na žalobu, nelze ničeho vyvoditi ve prospěch náhledu dovolatelky, když se právě v případech procentuálního vyměření tohoto poplatku tak státi nemá.

Čís. 5784.

Palmární pohledávka advokátova vzniklá již výkonem práce, pokud se týče vynaložením peněz.

Nejde o výhradné zavinění dlužníka ve smyslu §u 53 (4) vyr. řádu, nebyla-li pohledávka pojata do vyrovnání jen proto, že dlužník v době zahájení vyrovnání nevěděl, kolik dluží.

Pohledávka neobživla, zaslal-li dlužník vyrovnací splátku včas, věřitel však jí bezdůvodně nepřijal. Dlužník nebyl povinen složit splátku na soudě, nebylo-li tak ve vyrovnání stanoveno.

(Rozh. ze dne 23. února 1926, Rv I 1769/25.)

Proti advokátově žalobě o zaplacení palmáru z účtu, doručeného žalovanému dne 6. prosince 1923, namítl žalovaný, že většina žalobcových prací spadá do doby před vyrovnacím řízením o jmění žalovaného, jež bylo zahájeno dne 8. března 1922 a potvrzeno dne 18. července 1922, že příslušnou kvotu žalobci zaplatil, a že část palmárního účtu za práce po zahájení vyrovnacího řízení žalobci zcela zaplatil. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Prováděje dovolací důvod dle čís. 4 §u 503 c. ř. s., vytýká žalobce především nesprávnost názoru, že palmární pohledávka dle §u 1154 obč. zák. vzniká již výkonem práce. Mínil, že jest rozeznávati mezi obligačním nárokem a samotnou pohledávkou. Nárok vzniká prý již výkonem, ale dostává formu pohledávky teprve upravením a zasláním účtu. Jeho pohledávka vznikla prý tedy teprve doručením účtu dne 6. prosince 1923 a nemohly se na ni vztahovati účinky vyrovnání, zahájeného již 8. března 1922 a potvrzeného dne 18. července 1922. Dovolací soud však přistupuje na názor odvolacího soudu. Nesmí se přehlížeti, že žalobcova pohledávka sestává, jak se i v žalobě praví, z odměny za práce a z hotového vydání. Nebude nejmenší pochyby, že nárok na náhradu hotových výdajů vzniká již okamžikem výdaje. Ale též pohledávka odměny za právnické práce povstala již výkonem práce. Sám žalobce ji nazývá pohledávkou ze mzdy a to právem. Neboť dle §u 17 adv. ř. platí ve všech případech, na něž nelze použiti zavedeného tarifu, ohledně určení odměny advokátovy zákonné předpisy o smlouvě námezdní. Dle §u 1152 obč. zák. jest výše odměny určena buď již napřed smlouvou neb měřítkem přiměřenosti («bedungen» v §u 1152 obč. zák.). Úplata jest splatnou, není-li umluveno něco jiného nebo obvyklo, po provedení práce (§ 1154 obč. zák.) a ten, kdo jednotlivé práce koná, může ještě před splatností žádati zálohu (§ 1154 písm. a) obč. zák.). Advokát zvláště je dle §u 19 adv. ř. oprávněn odpočísti od hotovostí došlých pro jeho stranu, není-li kryta zálohou, své výlohy a svou odměnu. Vystavením účtu stanoví se toliko splatnost, advokát určuje si její výši hned po výkonu práce subjektivním oceněním, není-li napřed smluvna a než dojde snad k objektivnímu zjištění přiměřenosti, a také si ji takto hned po výkonu zaznamenává. Zákon v §u 1004 obč. zák. mluví o úplatnosti smlouvy, byla-li odměna za obstarání cizí záležitosti i jen mlčky vymíněna. Odvolací soud právem rozčlenil jednotlivé položky časově, vždyť práce sestávají z jednotlivých úkonů v různých dobách. Advokát není povinen sečkati s požadavkem zaplacení až do ukončení celé věci, protože může své útraty dělití a požadovati dle časových období. To vše mluví proti dovolatelovu názoru. Pokud tedy jednotlivé úkony byly provedeny ještě před zahájením vyrovnacího řízení, podléhají jeho účinkům. Dále neprávem poukazuje dovolatel na ustanovení §u 53 (4) vyr. ř., poněvadž neprokázal, že jen vinou žalovaného nebyla jeho pohledávka pojata do vyrovnacího řízení. Žalovaný neměl povinnosti, by se ho dotazoval, kolik mu dluží, naopak bylo povinností žalobcovou, by mu to oznámil. Žalovaný neměl, jak zjištěno, v době zahájení vyrovná-

cího řízení účtu, nevěděl tedy, co dluží a nemohl mezi své dluhy, jež chtěl soudně vyrovnati, zařaditi ani určitou ani přibližnou výši svého palmárního a expensního dluhu. Mimo to opomenutí zvláštního vyrovnání je nahrazeno v řízení vyrovnacím veřejnou vyhláškou o zavedeném řízení a žalobce jako advokát v témže místě, jenž dokonce dřívějším zastupováním žalované strany nahlédl částečně do jejich poměrů, nemůže se vymlouvat, že nemohl o vyrovnacím řízení věděti (srv. rozh. čís. 4089 sb. n. s.). Než dovolání není odůvodněno ani v tom ohledu, co na třetím místě uvádí proti názorům nižších soudů. Žalobce k podpoře svého nároku dle žaloby též tvrdil, že žalovaná strana nezaplatila vyrovnací kvoty ve lhůtách vyrovnáním stanovených. Žalovaná namítla, že nemohla lhůty dodržeti, pokud jí nebyla známa výše pohledávky žalobcovy, jakmile však účet obdržela, že poslala 6. února 1924 splatné kvoty za práce před vyrovnáním a celé obnosy za práce po vyrovnání provedené, ale žalobce placení odmítl. Z toho vychází zjevně, že žalobce se postavil na stanovisko, že kdyby jeho pohledávka, pokud se týče prací vykonaných před vyrovnacím řízením, podléhala vyrovnání, obživila v původní výši, protože dlužník nedodržel vyrovnání. Tak to chápala i druhá strana a oba nižší soudy. Z námítky žalované strany plyne, že v době, kdy obdržela účet, skutečně již nastala splatnost kvot. Nižší soudy správně pak uvedly, že dlužník nemohl je dodržeti, dokud neznal výši účtové pohledávky. Do té doby zajisté nebyl v prodlení s placením vyrovnacích kvot. Žalovaná strana obdržela účet, jak bylo nesporno, v polovici ledna 1924 a zaslala žalobci splatné kvoty a celé obnosy účtované za práce po vyrovnání po účetním M-ovi dne 6. února 1924, tedy před uplynutím šestinedělní lhůty stanovené ve vyrovnání. Žalovaná strana zaslala tedy kvoty z pohledávky, pokud vyrovnání podléhala, a ostatní plné obnosy, jež jí nebyly dotčeny, žalobci včas. Ale žalobce nepřijal tohoto placení. Tím, že žalovaná strana nesložila odmítnutý peníz na soudě, nevznikl ještě žalobci nárok z obživení celé původní pohledávky. Nárok takový vzešel by pro něho dle podmínek vyrovnání, dle něhož jest také jen posuzovati povinnost žalované strany ku placení, nikoliv tedy dle ustanovení §u 1425 obč. zák. Obživení původních pohledávek mělo nastati jen následkem liknavosti vyrovnacího dlužníka, jenž proto právě měl ztratiti výhody, z vyrovnání pro něho plynoucí, poněvadž opomenul dodržeti přesně povinností, jemu tímto vyrovnáním uložené. Žalovaná strana však nebyla, jak výše doličeno, v plnění těchto povinností liknavou, nýbrž zaslala 6. února 1924 vypočtené kvoty a ostatní plné částky žalobci, kterýž placení odmítl, pročež na něho samého padají následky prodlení v přijetí (§ 1419 obč. zák.), takže nemůže nyní na to poukazovati, že dlužník nesplnil řádně a včas podmínky vyrovnání a že ho stihají nepříznivé následky toho.

Čís. 5785.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 25. dubna 1924, čís. 85 sb. z. a n.).
Pokud spadá náhrada, daná novým nájemníkem dosavadnímu nájemníku za investice, pod ustanovení §u 20 (2) zák.

(Rozh. ze dne 23. února 1926, Rv I 1883/25.)